

Izredno pomembna razprava o rabi slovenskega jezika**Posamezne politične stranke so morale zavzeti jasno stališče**

Poglobljena razprava o rabi slovenskega jezika, do katere je prišlo 11. t.m. v devinsko-nabrežinskem občinskem svetu na pobudo Slovenske skupnosti, je potrdila voljo vseh treh strank koalicije, da nadaljuje s sodelovanjem v sedanji upravi, potrdila pa je tudi nekatera osnovna načela sožitja in sodelovanja v občini, predvsem dve načeli, ki sestavljata bistveni del sklepne resolucije: enako dostojanstvo obeh jezikov in pravico vsakega občana, ne glede na njegovo funkcijo, da uporablja materin jezik.

S tem, da je tudi Italijanska socialistična stranka, ki je bila z znanim pismom devinsko-nabrežinskemu županu pravzaprav povod za spor in nato za razpravo o tem vprašanju, pristala na to besedilo, bi lahko rekli, da je bil incident arhiviran in pozabljen. Vendar tega nikakor ni mogoče trditi, pri čemer pa nikakor ne mislimo, da se bo spor o tem vprašanju nadaljeval. Mimo volilnih posledic, ki bi jih dogodek utegnil imeti, je treba namreč poudariti, da tako poglobljene razprave o kakem vprašanju v devinsko-nabrežinski občini ni bilo že dolga leta, saj so bili posegi številni, umirjeni in skrbno pripravljani. Zato je prvo, kar je treba tu poudariti, prav izredna angažiranost vseh strank večine, kar seveda dokazuje kočljivost vprašanja, o katerem je tekla razprava in zanimanje za problematiko, ki je bila doslej v devinsko-nabrežinski občini sama po sebi umevna, a sedaj očitno ni več.

In tu je treba zarisati jasno črto ločnico med posegi strank večine in med opozicijo. Posegi opozicije so bili namreč ostri, nestvarni, skoraj bi rekli brutalni. Če naj trem majhnim skupinam posvetimo le stavek, lahko rečemo, da je predstavnik Liste za Trst ponovil zahtevo po preštevanju in po priznanju manjšini tistega, kar že ima tam, kjer je Slovencev najmanj četrtnina, da je predstavnik Liste za Devinsko-Nabrežino razburjeno dejal, da mora zamujati čas s tako razpravo in zavpil »Viva l'Italia, fašist pa je pač govoril kot fašist. To ne preseneča. Presenečajo pa demokristjani, ki so (morda) pokazali pravo lice: načelnik demokristjanske skupine Lenarduzzi je sicer v svoj poseg, ki ga je predstavil kot uradno izjavo KD, vrnil odstavček, v katerem je dejal, da KD ne pozablja na sodelovanje v sredinsko-levem odboru, ves preostali del svojega posega pa

je usmeril v trditev, da mora župan na vsaki uradni manifestaciji govoriti najprej v italijanskem jeziku. Po mnenju demokristjanov postavljanje tega vprašanja ne koristi postopku za odobritev določil za zaščito slovenske manjšine, Lenarduzzi pa je še zagrozil, da se zadeva ne bo končala v občinskem svetu.

Začeti smo hoteli prav pri demokristjanih in pri tem posegu, ki je bil edini povsem odklonilen, če nekaj besed listarjev in neofašista ne ocenjujemo kot posega, saj tega naziva ne zaslužijo. Krščanska demokracija je na ta način tokrat tudi jasno pokazala, da so časi levosredinskega odbora tudi politično in ne le časovno zelo daleč in da je v devinsko-nabrežinski občini za to stranko ponovno zavel prvotni veter, tisti, ki je odločal pri znanih raznarodovalnih posegih z gradnjo naselij za istrske begunce.

Ob takem stanju je torej možno že nazakati nekatere politične smernice za bodočnost te občine. Krščanski demokrati so bili namreč prepričani, da večina ne bo našla skupnega jezika pri sestavi sklepne re-

solucije in na to karto je odločno zaigrala. Tokrat jim je spodletelo, vendar je KD verjetno nakazala svojo bodočo politiko, pri kateri očitno ni velikega prostora za stvarno sodelovanje s Slovenci.

Ta politika bo seveda vplivala predvsem na izbire Slovenske skupnosti, ki bo po volitvah nedvomno imela v devinsko-nabrežinski občini prav tako ali še večjo vlogo in brez katere, to lahko rečemo z dokajšnjo gotovostjo, ne bo ne številčno ne politično možna nobena večina, ki bi lahko upravljala devinsko-nabrežinsko občino v naslednjih dveh letih. Odbornik Brezigar je na seji občinskega sveta jasno dejal, da se njegova stranka upira vsakršnemu frontizmu in da se bo odločno uprla tudi novemu frontizmu, ki bi hotel slovensko prebivalstvo izločiti iz uprave. Kot se čudno sliši, je bilo vprašanje očitno namenjeno socialistom, katerim Slovenska skupnost očita, da so se hoteli s svojim pismom približati nekaterim nacionalističnim težnjam in se oddaljiti od osnovnih načel pravic slovenske manjšine.

nadaljevanje na 3. strani ■

Januar v znamenju snega in ledu

Letošnji januar bo gotovo ostal zapisan v zgodovini, kot mesec, ki je prinesel v naše kraje prvi »sibirski« mraz, nadpovprečne snežne padavine in povzročil najrazličnejše sitnosti. Tudi škoda v kmetijstvu in mnogih gospodinjstvih bo precejšnja.

Nizke temperature so marsikje povzročile poškodbe na vodovodnih ceveh, ki so zmrznile in popokale. Pravo podobo o škodi pa bomo dobili šele, ko bo prišlo do odjuge in se bo led talil. Naši kmetovalci se n.p.r. bojijo, da je mraz prejšnjega tedna nepopravljivo uničil mlade oljne nasade in lani sajene vinograde, o veliki škodi pa govorijo pridelovalci povrtnin in cvetličarji.

Že v nedeljo, 13. t.m., se je v naši deželi vreme spremenilo in povsod je začel naletavati sneg. Čez noč in v ponedeljek ter terek ga je zapadlo toliko, da je povzročil velike težave v prometu in drugih službah. Tako so šolska skrbništva naše dežele sklenila, da ne bo pouka do četrtega, 17. t.m., zaradi hudih vremenskih razmer

pa je izostal pouk po skoraj vseh šolah že v ponedeljek.

Cestno podjetje ANAS in občinski ter priložnostni delavci, ki so jih najele občine, imajo veliko dela, da vsaj nekoliko počistijo cestišča in omogočijo promet, ki je seveda okrnjen. Nekatere vasi na tržaškem Krasu so bile dobesedno odrezane od sveta, saj so visoki snežni zameti onemogočili dostop v Prečnik, Trnovco, Prapro, Gročano, Drago, Botač in še kam. Ponekod so zaradi burje nastali tudi po meter in pol visoki zameti, ki so onemogočili vsakršen dostop.

Tudi poledica je povzročila precej težav, za zdaj pa ni zabeležiti večjih prometnih nesreč, ki bi jih povzročila sneg in led.

Vremenoslovci tudi za naslednje dni ne napovedujejo izboljšanja vremena, saj se iz Severnega Atlantika spet pomika nov val mrzlega zraka. V Sredozemlju se bo ta mrzli val srečal s toplim in vlažnim zrakom, ki prihaja iz Afrike, kar bo povzročilo nove padavine.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 20. januarja, ob: 8.00 Radijski dnevnik; 8.30 Glasbene podobe; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.30 Mladinski oder: »Srebrno kopito« (Renzo Cigoi - Alenka Rebula); 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Kmetijski tednik; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Nediški zvon; 15.00-19.00 Šport in glasba ter prenosi z naših prireditev; 19.00 Radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 21. januarja, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Narodnozabavna glasba, Koledar; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 9.00 Glasbeni mozaik; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Ferruccio Busoni: Harlekin ali Okna; 11.30 Beležka; 12.00 Smer: slovenske gore; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glas »frajtonarce«; 13.30 Glasbena priloga; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotiček: »Jakec Vohlja, otroški detektiv«; 15.00 Iz šolskega sveta; 16.00 Iz svetovne zakladnice pripovedništva; 17.00 Kratka poročila; 17.10 Violončelist Miloš Mejnik in pianist Janko Šetinc v Kulturnem domu v Trstu; 18.00 Kmetijski tednik; 19.00 Radijski dnevnik.

■ TOREK, 22. januarja, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Narodnozabavna glasba, Koledar; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Almanah; 8.40 Slovenske popevke; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Beležka; 12.00 Filmskemu ustvarjanju naproti; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Povejmo v živo; 15.00 Mladi mladim; 16.00 Veter raznaša besede; 17.00 Kratka poročila; 17.10 Violončelist Miloš Mlejnik in pianist Janko Šetinc v Kulturnem domu v Trstu; 18.00 Odpri dramski val: Ervin Fritz: »Stoli«, kabaret; 19.00 Radijski dnevnik.

■ SREDA, 23. januarja, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Narodnozabavna glasba, Koledar; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Gospodarska problematika; 8.40 Slovenske popevke; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Beležka; 12.00 Liki iz naše preteklosti; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Cecilijanka 1984; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Povejmo v živo; 15.00 Kocka na kocko; 16.00 Od Milj do Devina; 17.00 Kratka poročila; 17.10 Mi in glasba; 18.00 »Poezija slovenskega zapada«, primorski pesniki v analitičnem prikazu Tarasa Kermaunerja; 19.00 Radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 24. januarja, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Narodnozabavna glasba, Koledar; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 8.40 Slovenske popevke; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Beležka; 12.00 Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Povejmo v živo; 16.00 Na goriškem valu; 17.00 Kratka poročila; 17.10 Komorni zbor iz Nove Gorice, ki ga vodi Štefan Mavri in Zenski zbor iz Stockholma na Švedskem, ki ga vodi Anders Eby; 18.00 Primorska diaspora v svetu; 19.00 Radijski dnevnik.

■ PETEK, 25. januarja, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Narodnozabavna glasba, Koledar; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 8.40 Slovenske popevke; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Beležka; 12.00 Spoznavajmo ribe našega morja; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Zgornjevipski mešani zbor iz Podnanosa (vodi Peter Vidrih) in moški zbor »Srečko Kosovel« iz Ajdovščine (vodi Klavdij Koloini); 14.00 Kratka poročila; 14.10 Povejmo v živo; 15.00 V svetu filma; 16.00 Iz svetovne zakladnice pripovedništva; 17.00 Kratka poročila; 17.10 Nabožna glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 26. januarja, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Narodnozabavna glasba, Koledar; 7.40 Pravljičica; 8.00 Kratka poročila; 8.40 Slovenske popevke; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Flavtista Roberto Fabbricani in Erika Slama v Galusovi dvorani v Trstu 30. septembra lani; 11.30 Beležka; 12.00 »Glas od Režije«; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotiček: »Igrajmo se pravljice«; 15.00 Z Gershwinom od popevke do opere; 16.00 Naša šolska obzorja; 17.00 Kratka poročila; 17.10 3. mednarodno violinsko tekmovanje »Rodolfo Lipizer« v Gorici; 18.00 Dramska vetrovnica: Večer umetniške poezije: Oton Župančič: »Grobvi tuljijo«; 19.00 Radijski dnevnik.

Pisatelji o slovenskem narodu in kulturi

V sredo in četrtek, 9. in 10. t.m., je bila v Cankarjevem domu v Ljubljani javna tribuna na temo »Slovenski narod in slovenska kultura«. Priredilo jo je Društvo slovenskih pisateljev, na njej je nastopilo okoli 25 najvidnejših slovenskih književnikov, požela pa je izreden uspeh publike, saj se je ob njej zbralo nad 2.000 poslušalcev, tako da v srednji dvorani osrednjega slovenskega kulturnega doma ni bilo prostora za vse. Mnogi so se morali zadovoljiti s spremljanjem diskusije po video sistemu oz. televiziji.

Ze ta podatek pove, da je pobuda DSP zadel v živo, pa tudi, da je načela pomembna nerazrešena vprašanja. Razpravljalci so se lotili najrazličnejših plati sedanjega slovenskega kulturnega in sploh narodnega trenutka: od nezadostnih sredstev namenjenih kulturi do odnosa med kulturo in politiko, od zastajanja za evropskim in svetovnim kulturnim razvojem do slovenskega kulturnega in narodnega preživetja. Tako je predsednik DSP Tone Partljič v svojem uvodnem posegu med drugim dejal, da se Slovenci čutijo ogrožene znotraj same Jugoslavije zaradi neodgovornih izjav o nekakšni jugoslovanski naciji, zaradi namer o poenotenju šolskih programov in skupnih jeder, zaradi usmerjenega izobraže-

vanja, ki krči narodnokonstitutivne šolske predmete v prid prakticističnih predmetov, marksizma, predvojaške vzgoje itd.

S tem v zvezi je Tone Peršak opozoril na problem strokovnih knjig na Slovenskem, ki so vse pogosteje pisane v srbohrvaščini ali dostopne le preko srbohrvaškega prevoda, s čimer prihaja v slovensko zavest neslovenski način mišljenja. Bojan Štih se je med drugim dotaknil raznarodovalnih procesov, ki so povezani z gospodarsko strukturo v Sloveniji, Dimitrij Rupel, Miloš Mikeln, Ivan Jan, Spomenka Hribar idr. so opozorili na obstoj tabu tem, kot so likvidacije vrtnjih domobrancev, dachauski procesi, Goli otok itd., ki se jih sicer prav slovenski pisatelji v zadnjih časih lotevajo, a ki hkrati kažejo tudi na še nerazrešena vprašanja

Med razpravljalci je bil tudi Boris Pahor, ki bi si na tej javni tribuni po pravici zaslužil častno mesto. Na njej je bil govor o stvareh, ki jih tržaški pisatelj že dolga leta pogumno načinja. V Cankarjevem domu je znova spodbil tisto ideološko gledanje na narodnost, ki »se je uveljavilo potem, ko je osvobodilni boj nehal biti izraz koalicijskega vodstva in postal sestavni del balkanskega krila svetovne revolucije« in ki je usoden za slovensko bit tako v osrednji Sloveniji kot v zamejstvu.

Nekoliko bolj optimistične note so na posvetu ubrali Matjaž Kmecl, Bor's Paternu idr. Ob koncu tega vsekakor nepopolnega prikaza pa bi omenili še Janeza Menarta, ki se je edini dotaknil zapostavljanja ali zanemarjanja slovenščine v ljubljanskih televizijskih oddajah. Raziskave slovenskega javnega mnenja so ugotovile, da kar 40 odstotkov Slovencev ne prebere nobene knjige na leto, ni si pa tvegano predstavljati, da velika večina slovenskih družin preživi večere pred televizijskimi sprejemniki. Koliko je slovenskega ali vsaj v slovenščini posredovanega od tega, kar sprejemajo, pa lahko prav vsakdo ugotovi, če mu ni že prav dobro bridko znano.

Javna tribuna o teh vprašanjih, ki jo je predlagal Janez Menart, bi prav gotovo spet, žal, zadela v živo.

—□—

VOHUNSKI TOVORNJAKI

Po cestah Zahodne Evrope vozijo tovornjaki, katerih šoferji so vohunski strokovnjaki, izvežbani v Sovjetski zvezi. Tako zatrjuje dunajski list »Kurier«, ki piše, da so omenjeni tovornjaki opremljeni s preciznimi napravami za ugotavljanje kakovosti cestnega omrežja v Zahodni Evropi; podatki naj bi služili Sovjetom za teoretični primer vojaškega vdora, da bi bila tako olajšana pot njihovim tankom in drugim vojaškim vozilom.

Vatikan o Ženevi

Vatikanski dnevnik Osservatore romano je objavil komentar, v katerem izraža zadovoljstvo nad dogovorom v Ženevi, da začnejo Sovjetska zveza in Združene države s pogajanjem o jedrski oborožitvi. Pogajanja bodo zapletena in težavna, k sreči je trenutno odpadla propagandna vojna med velesilama. Zaenkrat pa smo še vedno pričaravnost zgodovinskemu škandalu, da razpolagamo istočasno z izjemno izpopolnjeno tehnologijo za ubijanje sočloveka, neznansko pa smo neučinkoviti pri pomoči ljudem, ki umirajo od lakote. To je najhujši poraz prizadevanj za mir. Ideološki sistemi, ki se imajo za globalne rešitve človekovih vprašanj, tako liberalizem kot marksizem, poudarja Osservatore romano, ravno pri tem kažejo svojo dramatično nemoč.

Glede ženevskih pogajanj je pred dnevi spregovoril v intervjuju ameriški obrambni minister Weinberger, ki je potrdil nepopustljiva stališča. Dejal je, da mora ameriški kongres potrditi proizvodnjo novih raket MX, ker bodo tako imele Združene države večjo pogajalno moč na razgovorih s Sovjeti. Glede vesoljskega protijedrskega orožja pa je dodal, da se mu Združene države ne morejo odpovedati.

Odnosi med Indijo in Pakistanom

Indija si želi izboljšanja odnosov sosednjim Pakistanom, hkrati pa dvomi, da je Pakistancem kaj dosti do tega. Tako je izjavil indijski ministrski predsednik Radživ Gandhi med pogovorom z dopisnikom nekega pakistanskega lista. Indijski vladni šef priznava pakistanskemu predsedniku Zia Ul Haqu, da si prav tako želi odjuge v odnosih med državama, dodaja pa, da temu mnenju v pakistanskemu vrhu ne

pričujejo stališča srednjih struktur pakistanske države.

Radživ Gandhi je v istem intervjuju izrekel sum, da so Pakistanci v nedavni preteklosti skrivaj podpirali upor Sikhov v Indiji. Izjavil je dalje, kako obstaja v Indiji bojazen, da se Pakistan pripravlja na izdelavo jedrske bombe. Nejevoljen je bil tudi ob dejstvu, da nameravajo Združene države dobaviti Pakistanu vojaško opremo

Novi prevod svetega pisma Nove zaveze

V torek, 15. t.m., je bila na nadškofijskem ordinariatu v Ljubljani tiskovna konferenca, na kateri so predstavili novi slovenski prevod svetega pisma Nove zaveze. O njem sta govorila biblicista profesorja Krašovec in Rozman, slovenist Gradišnik in slovenski metropolit nadškof Šuštar.

Isti strokovnjaki in cerkveni predstavniki so naslednji dan predstavili novi prevod široki slovenski javnosti. Sledil je pogovor ob okrogli mizi, na kateri je med številnimi udeleženci spregovoril tudi tržaški pisatelj, po poklicu pa profesor klasičnih jezikov, dr. Alojz Rebula, ki je sodeloval pri prevodu svetega pisma. Končno je bilo ta dan še odprtje razstave svetega pisma, torej dosedanjih slovenskih prevodov in odmevov na sveto pismo v slovenski književnosti in v svetu. Razstavljeno je tudi veliko arheološkega gradiva, barvni diapozitivi pa so prikazali domovino svetega pisma. Razstava bo odprta do

konca januarja in bo pod strokovnim vodstvom odprta vsak dan od 9. do 18. ure.

Še pred predstavitvijo je novi prevod vzbudil veliko zanimanja ne samo med slovenskimi verniki, temveč v širši slovenski javnosti, saj gre za verski, a tudi za izredno pomemben kulturni dogodek. Novi prevod je nastal ob 400-letnici prvega celotnega prevoda Svetega pisma, znamenite Biblije Jurija Dalmatina, ki je izšla l. 1584.

Zadnji slovenski prevod Nove zaveze je izšel pred 60 leti, vsem je jasno, kot je zapisal prof. France Rozman, ki je dekan teološke fakultete v Ljubljani in eden izmed prevajalcev, da prevod, ki je nastal pred pol stoletja ali več, v precejšnjem delu ne dohaja več biblične znanosti, ne glede na to, da se tudi jezik stalno razvija in je zato treba Biblijo nenehno posodabljanje. V zadnjih 10 letih je študij svetega pisma dosegel velika odkritja, veliko je prispevala tudi sama arheologija, pri čemer se lahko omeni samo najdba rokopisov v Kuzmanu kmalu po vojni.

Ob koncu leta 1980 je padel dokončni sklep, da pride do novega prevoda iz izvornih jezikov. Prva štiri leta so bila posvečena prevajanju vseh 27 novozaveznih knjig, torej evangelijev, apostolskih del, pisem in razodetja. Prevajali so trije klasični filologi in biblicisti, katerim je pomagala vrsta strokovnjakov, tako da je bilo soudeleženi pri izrednem podvigu 30 vrhunskih slovenskih strokovnjakov. Vsak prevajalec je prevajal svoj delež, potem pa je kritično pregledal prispevke sodelavcev, tako da so pravzaprav nastali skoraj štirje samostojni prevodi. Kot je zapisal prof. Rozman je na primer en član redakcijske komisije samo za pismo apostola Pavla Rimljanom zahteval od kolega 300 popravkov. Jasno je torej, da je prevod izredno kritičen in izpopolnjen.

Posebnost sedanje izdaje Nove zaveze, ki šteje skoraj 800 strani na posebnem bibličnem papirju iz Francije in ima trdo vezavo v češko platno, je v tem, da dve tretjini knjige obsegajo uvode in opombe, ki so prevedeni iz najbolj znane francoske kritične ekumenske izdaje. Znanstveni aparat te izdaje je torej kar naj sodobnejši, pa čeprav ni izsledek domače znanosti.

Gre torej za nov kamenček v mozaiku slovenske vernosti in kulture. Pri tem lahko omenimo, da je nova zaveza v celotnem ali delnem prevodu najbolj prevajana knjiga na svetu, saj je prevedena v 1312 jezikov.

—□—

POSAMEZNE POLITIČNE STRANKE SO MORALE ZAVZETI JASNO STALIŠČE

■ nadaljevanje s 1. strani

Razprava v devinsko-nabrežinskem občinskem svetu je pokazala, da je večina »zdržala«, da pretresa ni bilo in da pretresa ni hotela nobena od treh strank večine. Prišla je do izraza potreba po razčiščenju, ki ga sicer ni bilo, kajti socialisti niso odgovorili na bistvo vprašanja, ali namreč mislijo, da ima župan pravico, da sam odloča, v katerem jeziku naj govori in, v nasprotnem primeru, zakaj nima te pravice. Vendar sta prišli do izraza volja po skupnem iskanju rešitev in velika strpnost v stališčih, z edino izjemo odbornika Voccija, neodvisnega na listi KPI, ki je šel v ostro polemiko s Slovensko skupnostjo, kateri je očital zaprtost vase in ocenil njeno nasprotovanje naravnim parkom na Krasu kot voljo po zapiranju Slovencev v indijanske rezervate (!). Mimo tega pa velika stvarnost razprave tudi v tej predvolilni fazi dokazuje zrelost sedanje uprave, ki je sposobna odkrito razpravljati tudi o najbolj kočljivih vprašanjih, ne da bi pri tem zašla v pretirano polemiko ali v predvolilno instrumentalizacijo.

PROSTOR MLADIH

OBCNI ZBOR MLADINSKE SEKCIJE SLOVENSKE SKUPNOSTI IZ TRSTA

V soboto, 12. januarja, je na sedežu Slovenske skupnosti v Trstu bil občni zbor tržaške Mladinske sekcije, ki se ga je udeležilo veliko mladih. Po uvodnih pozdravih strankinega pokrajinskega tajnika dr. Zorka Hareja, predstavnika goriške Mladinske sekcije Damjana Terpina in dosedanjo predsednico dr. Marije Breclj je sledilo poročilo o preteklem delovanju, ki ga je podala Silvija Callin. Iz poročila je bilo razvidno, da je bila mladina Slovenske skupnosti zelo aktivna, saj se ni omejila zgolj na delovanje v okviru naše manjšine, ampak je z veliko skrbnostjo in vztrajnostjo gojila stike z mladinskimi predstavniki drugih manjšin. S tem v zvezi naj omenimo samo dolgoletne stike z organizacijo FUENS, sedaj MENS (Mladina evropskih narodnostnih skupnosti), katere podpredsednica je v tej mandatni dobi prav predstavnica MS SSK dr. Marija Breclj. Na vrsti je nato bilo tajniško poročilo Iva Jevnikarja, ki se je dotaknil nekaterih načelnih vprašanj v zvezi z mladinskim delovanjem in mladinsko problematiko. Sledila je razčlenjena debata, ki je bila zanimiva in hkrati obetavna, saj so mladi dokazali, da sta jim Mladinska sekcija in njeno delovanje zelo pri srcu. Predlogi in kritike k dosedanjemu delovanju bodo prav gotovo pripomogli, da bo novo vodstvo znalo korenito in navdušeno delovati v širšem krogu mladih ljudi. Ob koncu so prisotni izvolili trinajstčlanski odbor, ki si bo v tem tednu porazdelil funkcije.

Novoizvoljeni odbor je medtem obsodil okrožnico ravnatelja tržaške poštne uprave, po kateri naj bi tržaška pošta ne raznašala več pošiljk v »tujem jeziku«. Gre za ponovno kršenje slovenskih narodnostnih pravic, ki opozarja, da smo Slovenci pod stalnim pritiskom. Zato je potrebna čimvečja enotnost in odločnost celotne naše skupnosti.

Mladinska sekcija SSK iz Trsta

Najboljši primorski športniki v Kulturnem domu

V četrtek, 10. januarja, je bila v Kulturnem domu v Trstu skupna prireditev primorskih športnikov z obeh strani meje. Šlo je za vsakoletno nagrajevanje najboljših športnikov. Prireditelji pa so organizirali Združenje slovenskih športnih društev v Italiji ob sodelovanju z radijsko postajo Trst A in koprsko radijsko in televizijsko postajo, s Primorskimi novicami in Primorskim dnevnikom.

Prireditvi pa je sledilo ne samo veliko občinstva, ampak tudi številni poslušalci, saj sta jo oddajala v neposrednem prenosu tako radio Trst kot radio Koper.

Uvodni pozdrav in kratko zgodovino nagrajevanj sta podala napovedovalca Livij Valenčič in Ljudmila Kutin. Uradni pozdrav pa je imel predsednik Zveze slovenskih športnih društev Odo Kalan, ki je poleg športnih vprašanj razčlenil tudi vzgojno in narodnoobrambno vlogo športa.

Pozdravnemu govoru je sledilo nagrajevanje. Anketa med dopisniki Primorskega dnevnika in radia Trst A, za jugoslovansko Primorsko pa

mnenje bralcev Primorskih novic in ocena širše skupine športnih delavcev, je pokazala naslednji izbor. Nagrajeni so bili ženska namiznoteniška ekipa Kras, ki je lani osvojila naslov državnih prvakinj, košarkarska ekipa Jadrana, združena ženska odbojgarska ekipa Mebla, kotalkar openskega društva Polet Samo Kokorovec, ki je lani osvojil naslov evropskega kadetnega prvaka, ter košarkarja Boris Vitez in Marko Ban. Z druge strani meje pa so bili nagrajeni Jadranski klub Jadro iz Kopa, atletinja, skakalka v višino, Lidija Lapajne, jugoslovanska olimpijska tekmovalka, ter smučar Jure Franko. Za svojo dejavnost na športnem področju so bili nagrajeni še Marija Ušaj-Ceščet za dolgoletno delovanje in organizacijsko delo med tekmani osnovnošolcev, Sonja Milič za zasluge pri namiznoteniški športni dejavnosti, Leonardo Kralj, neutrudeni športni delavec pri naših nogometnih ekipah in še športni krožek srednje šole Srečko Kosovel zaradi bogatega delovanja na področju šolske športne dejavnosti.

dalje na 6. strani ■

Ravnatelj mora pojasniti!

Novo nerazumljivo in nesprijemljivo stališče, ki omejuje že uveljavljene pravice slovenskega prebivalstva na Tržaškem. Tržaški pokrajinski ravnatelj poštne uprave dr. Carbone je v preteklih dneh poslal vsem poštним uradom v pokrajini okrožnico, v kateri jih poziva, naj ne sprejemajo in raznašajo dopisov, ki imajo naslove napisane v »tujem« jeziku. V okrožnici je rečeno, da je poštna uprava ugotovila, kako nekateri uporabniki pišejo naslove na svojih dopisih, tudi na priporočnih pošiljkah, v tujem jeziku, medtem ko da veljavna določila zahtevajo rabo uradnega jezika države, v katero je namenjena pošiljka. Ker je poštna uprava že pred leti večkrat tu pa tam kazala odklonilno stališče do naslovov na pošiljkah v našem slovenskem jeziku, obstaja upravičena bojazen, da tudi to stališče ne zadeva kakih resnično tujih jezikov, temveč slovenščino, ki je tukaj doma ravno tako kot italijanščina. Novo in posebno hudo pa je dejstvo, da gre za okrožnico pokrajinskega poštne ravnatelja.

Božični koncert na Kolonkovcu

K nizu koncertov božičnih pesmi, ki so se v prazničnih dneh zvrstili na Tržaškem in Goriškem, velja omeniti tudi koncert, ki so ga priredili v nedeljo, 13. t.m., v cerkvi svete Marije Magdalene pri Kolonkovcu.

Letošnji koncert je bil šesti po vrsti, na njem pa so nastopili trije zbori, in sicer domači cerkveni pevski zbor, otroški zbor s Kolonkovca, iz Škedenja in od Sv. Ane in škedenjski cerkveni pevski zbor.

Prvi je nastopil zbor od Sv. Magdalene, ki je pod vodstvom organistke Dalke Šturman zapel osem božičnih pesmi. Škedenjski cerkveni zbor je pod vodstvom Marije Družina zapel štiri pesmi, škedenjski pevci pa so peli ob spremljavi ansambla glasbene šole iz Mačkolj. Štiri pesmi je ubrano zapel tudi otroški zbor, ki ga je vodil Dušan Jakomin. Med izvajanjem sporeda so otroci in mladina recitali božične pesmi in odlomke slovenskih pisateljev na božično vsebino.

Priložnostno božično misel je podal Dušan Jakomin, ves spored pa sta povezovali Irena Valenta in Tamara Zajec.

Devinsko-nabrežinski občinski svet o rabi slovenščine

Devinsko-nabrežinski občinski svet, ki se je sestel v petek, 11. t.m., je po peturni seji, ki je bila posvečena obravnavi enakopravne rabe slovenščine v občini, odobril resolucijo, ki potrjuje uveljavljeno načelo enakopravne rabe obeh jezikov. Resolucija je bila sad združitve predlogov resolucij komunistične stranke in Slovenske skupnosti. Zanj so glasovali člani večinske koalicije, medtem ko so vsi pripadniki opozicije (Krščanska demokracija, misovci, Lista za Trst in Lista za Devin-Nabrežino) glasovali proti.

Resolucija z zadovoljstvom ugotavlja, da je prišlo do plodne debate o tej problematiki v času pred obiskom ožjega odbora senatne komisije za ustavna vprašanja, ki naj bi razčistil številne probleme v zvezi z globalno zaščito Slovencev v Italiji. Obenem pa izraža željo, da bi čimprej prišlo do odobritve zaščitnega zakona. »V tem duhu,« nadaljuje resolucija, »občinski svet potrjuje pomen in potrebo vsakodnevne uvajanja v prakso, posebno s primerno pozornostjo s strani javnih ustanov, načela, ki ga demokratične sile že dolgo priznavajo o enakem dostojanstvu italijanskega in slovenskega jezika, s tem da zajamči vsem državljanom, in to ne glede na njihove funkcije, pravico, da se izražajo v svojem materinem jeziku, ter s tem, da izboljšajo sredstva, ki so že dolgo v rabi v devinsko-nabrežinski občini, od napisnih tabel do javnih dokumentov in do prevajalskih naprav.«

Na koncu odobrena resolucija poziva politične, družbene in gospodarske sile, kulturna in športna društva ter posamezne državljane, naj skrbijo za to, da se v občini uveljavlja kultura sožitja in boljšega medsebojnega spoznavanja.

Petkova občinska seja je bila sklicana z namenom, da bi se razčistile polemike, ki so nastale v sami večini devinsko-nabrežinske občine zaradi kritik krajevnih sekcije socialistične stranke, ker je župan Fonda ob obisku britanskega prestolonaslednika princa Karla v naših krajih na prvem mestu rabil slovenščino pri uradnih nagovorih.

Že na začetku seje je župan Fonda obrazil svoje stališče, kar je pozneje razširil pred glasovanjem o resoluciji. Potrdil je misel, kako je naravno, da se človek najprej poslužuje svoje materinščine. Opozoril je na dejstvo, da ob obisku princa Karla v Trstu ni bila med uradnimi nago-

avori v nobenem primeru prisotna slovenščina ali omemba slovenske prisotnosti v naših krajih, razen v nagovoru predsednika zavoda Belcija. S prodorno psihološko analizo pa je tudi prikazal in obrazložil reakcije ljudi, ki se čutijo ogroženi v svoji identiteti.

Na začetku seje je župan tudi obsodil krvavi atentat na vlak Neapelj - Milan, in v zvezi s tem je svet tudi izglasoval protestno resolucijo, člane občinskega sveta pa je še seznanil z dejstvom, da je varianta regulacijskega načrta tik pred zaključkom.

Podžupan, predstavnik PSI Caldi, je na začetku seje prebral del zloglasnega pisma, ki se je tikal rabe slovenščine, obširneje pa je spregovoril med debato, ko je prikazal delo svoje stranke za zaščito Slovencev; dejal je, da nikomur ne misli kratiti pravice do rabe lastnega jezika. Pismo krajevnih sekcije socialistične stranke pa je bilo po njegovih besedah opozorilo na vrsto kritik, ki so se slišale med ljudmi ob obisku, in ki jih je treba obravnavati.

Predstavnik komunistične partije, ki je uvedel debato, je rekel, da so komunisti proti pogrevanju jalove polemike, podprl je stališča župana, opozoril pa je na dejstvo, da ne gre samo za dogodek, ki je bil v ospredju obravnave, temveč tudi za širše vprašanje napetega ozračja, ki se ustvarja v obdobjih, ko se, kot je upati, bliža odobritev zakona o globalni zaščiti.

Najdaljši poseg je imel predstavnik Slovenske skupnosti Bojan Brezigar, saj je ta stranka dala pobudo za sklicanje seje, ki naj razčisti vprašanje. Uvodoma je izrazil podporo in priznanje županu, ker je govoril najprej v slovenščini. Opozoril je na

dalje na 7. strani ■

Razpis likovnega natečaja

Društvo zamejskih likovnikov razpisuje likovni natečaj, ki je namenjen trem kategorijam:

- dijakom nižjih srednjih šol
- dijakom višjih srednjih šol
- in ljubiteljem likovne umetnosti.

Tema se navezuje na ljudsko izročilo na slovenskem etničnem področju in v hrvaški Istri. Vsakdo naj pošlje grafični osnutek za masko ali v celoti izdelano masko. Ta je lahko izvirno predelana po tradicionalnih maskah, kot so koranti, blumarji, zvončarji, laufarji ipd.; lahko je pa izvirna. Format, podlaga in tehnika so proste npr.: risbe, slike, grafike, lepljenke, mešane tehnike, trodimenzionalno oblikovane maske).

Vsako delo naj bo zaznamovano z imenom, priimkom, naslovom, telefonsko številko, starostjo ali šolo in razredom. Dela sprejema urad Zveze slovenskih kulturnih društev, Ul. Sv. Frančiška 20/II nad., vsak delovnik od 8.30 do 12.30 in od 14. do 17. ure do vključno 9. februarja (ob sobotah samo zjutraj). Vpisnina za kategorijo ljubiteljev znaša 3.000 lir, za dijake pa ni predvidena.

dalje na 8. strani ■

Slovenska skupnost odgovarja Listi

Pokrajinsko vodstvo Slovenske skupnosti je v tiskovnem poročilu odgovorilo na stališče Liste za Trst glede zaščitnega zakona Slovencev v Italiji. Slovenska skupnost odločno zavrača Listino tolmačenje o sporazumih za tržaško občino in pokrajino, ki izključujejo načelo preštevanja, in to še posebej na osnovi dodatne pripombe Slovenske skupnosti. Če se Lista za Trst ponovno sklicuje na svojo zahtevo po pre-

števanju, ki ga koalicija ni osvojila, je zapisano v tiskovnem poročilu, dela to preračunano na svoj skorajšnji občni zbor, ki bo moral odločiti, ali ostane Lista v koaliciji ali izstopi iz nje.

V dokumentu so še podčrtana temeljna stališča Slovencev o nujnosti celovite zaščite, o resnični vsebini ustavnih določil in o demagoškem značaju vezanja zaščitnih določil na številčna razmerja.

PREJELI SMO:

Premiki v goriški Cerkvi: napredek ali nazadovanje

Ob koncu civilnega leta in začetku novega leta skoro vse ustanove opravijo pregled ali bilanco opravljenega dela in si postavijo nove načrte, ki jih bi bilo vredno izpeljati v novem letu. Prav zato bi bilo potrebno napraviti analizo glede slovenske navzočnosti v goriški Cerkvi in se vprašati, ali je bil dosežen kakšen napredek po smrti nadškofa Petra Coccolina ali pa smo nazadovali kot krščansko občestvo s svojo specifično identiteto. Iz spodaj navedenega bomo spoznali, da smo nazadovali glede priznanja naših pravic in da smo se skoro povrnili v čase pred petdesetimi leti. Takrat so verniki obhajali tudi sveto leto odrešenja pod ap. administratorjem mons. Sirottijem. V prejšnjem letu smo obhajali leto odrešenja pod novim nadškofom mons. Antonom Vitalijem Bommarcom. Razen škofijskega romanja v Rim in zaukazanega romanja v Oglej ni ostalo ničesar, kar bi pomeniloboljšanje odnosov med italijansko versko skupnostjo in slovensko versko skupnostjo. Nikjer ni prišla do izraza naša identiteta, razen pri posebnem popoldanskem romanju slovenskih vernikov v Oglej in še tu je nadškof govoril v italijanščini.

Po nenadni smrti priljubljenega nadškofa Petra Coccolina smo slovenski duhovniki in verniki upali, da bomo dobili takega škofa, ki bo razumel naše razmere in nadaljeval pot pokojnega nadškofa. Slovenski duhovniki so poslali v Vatikan tudi posebno pismo, da bi dobili takega škofa, ki bo razumel zgodovinsko stvarnost in govoril slovenski jezik. Pri imenovanju je Apostolski sedež imel prav gotovo namen, da bi nam poslal škofa, ki bo razumel in spoštoval italijanske in slovenske vernike ter ne bo delal nobenih etničnih razlik. Žal, toda že od vsega začetka se je pokazalo, da je nadškof nagnjen predvsem k enemu delu goriške nadškofije. Edina izjema je bil sprejem nadškofa v Standrežu, kjer so slovenske cerkvene in verske ustanove pokazale novemu nadškofo podobo krščanskega občestva slovenskih vernikov v goriški nadškofiji. Po tem srečanju novi nadškof ni nikdar več javno spregovoril o slovenskih vernikih, niti na veliki četrtki pri krizmeni maši niti pri procesiji Sv. Rešnjega Telesa, razen minulih voščil. Pravtako pri vsakoletnem zborovanju duhovnikov ni spregovoril v slovenščini. Nasprotno celo moralno je izvajal pritisk na duhovnike, da so morali in da morajo vedno in vse poslušati izključno v italijanskem jeziku. Tako je tudi slovenske duhovnike prisilil, da so se morali udeležiti duhovnih vaj v italijanskem jeziku. Ne sa-

mō to, tudi iz liturgičnega koledarja, ki ga uporabljajo duhovniki, je odpravil vse molitve, ki so bile poprej tudi v slovenskem in furlanskem jeziku. Prav tako bomo v uradnem škofijskem listu težko spoznali, da v goriški nadškofiji živijo slovenski verniki. Sedaj se pripravlja novi šematizem nadškofije. Vprašujemo se, ali bo ustrezal zgodovinski in realni stvarnosti, ali bo pomanjkljiv kot prejšnji?

Slovenski duhovniki in verniki so pri vseh ustanovah v manjšini, zato jih drugi z lahkoto preglašujejo, bodisi v duhovniškem svetu bodisi v pastoralnih svetih. V škofov svet svetovalcev je bil imenovan dr. Oskar Simčič, toda ne kot škofov vikar za Slovence ali kot slovenski duhovnik, temveč zato, ker je teolog. Na škofiji se posluje izključno v italijanščini, ker tam ni nobenega slovenskega uradnika.

Vse to kaže, da nadškof pospešuje asimilacijski proces na škodo slovenskih vernikov z izgovorom, da ustvarja enotnost vernega občestva. Toda edinost ni v enotnosti jezika, temveč v edini veri, ki se pa izraža v katoliški raznolikosti in delovanju Svetega Duha.

Kmalu po svojem prihodu je nadškof Bommarco ukinitel pastoralne cone in obnovil dekanate. Slovenski duhovniki in verniki smo bili prej v enotni coni ali spadali smo v eno pastoralno področje tako verniki nekdanjega štandreškega dekanata in nekdanjega devinskega dekanata. Z ukinitvijo pastoralnega področja je nadškof razdelil slovenske duhovnike in vernike: obnovljeni štandreški dekanat vključuje slovenske duhovnike in vernike na Goriškem, obnovljeni devinski dekanat pa je postal mešani in vključuje italijanske in slovenske duhovnike ter vernike. Posledice so same po sebi umevne.

Nadalje je nadškof s 1. januarjem letos ustanovil z veliko naglico novo župnijo v Sesljanu, in sicer župnijo sv. Maver - Sesljan ter odvezl ozemlje mavhinjski, devinski in nabrežinski župniji. Tako bo župnija postala kmalu italijanska, pravtako tudi za dekana v Devinu, bo imenovan po zapadlosti roka sedanjemu slovenskemu dekantu italijanski duhovnik. Pri tem se slovenski duhovnik in vernik sprašuje, kako to, da se je v Sesljanu ustanovila nova župnija v teku enega leta, medtem ko za ustanovitev osebne slovenske župnije v Gorici zahteva nadškof preštevavanje slovenskih vernikov. Slovenski duhovniki nasprotujemo vsakršnemu preštevavanju, ker žali ne samo človeško dostojanstvo, temveč tudi krščansko vest.

Ob koncu naj zapišem, da takšno ravnanje do slovenskih duhovnikov in vernikov ne more

dalje na 6. strani ■

Zapustil nas je Emil Valentinčič

Iz Pariza je v ponedeljek, 14. t.m., prišla žalostna vest, da je v tamkajšnji bolnišnici »Gustav Raussi« umrl Emil Valentinčič, naš dolgoletni dopisnik z Goriškega ter znani in zaslužni slovenski primorski javni delavec. Vedeli smo, da je bolezen, ki ga je bila zgrabila v tistih sivih novembrskih dneh leta 1983, huda in kruta, a smo kljub vsemu upali, da ji bo bolnik, ki je bil v svojih najboljših, najbolj zrelih moških letih, kos. Tako je tudi kazalo po prvi pomoči, ki je je bil deležen jeseni leta 1983 v že omenjeni pariški bolnišnici. Ko ga je bolezen drugič zgrabila — bilo je to pred dobrim mesecem — pa je bila vsa zdravniška nega in skrb na žalost zaman. Emil je zapustil ta svet, ko mu je bilo 38 let.

Pokojnik se je rodil v zavedni slovenski družini v Pevmi pri Gorici. V domači vasi je obiskoval ljudsko šolo, slovensko klasično gimnazijo pa je dovršil v Gorici. Kot

študent se je veliko ukvarjal s športom in med drugim redno igral v odbojcarski ekipi Olimpije. Zanimalo ga je dalje kulturno-prosvetno delo in tudi glasba. Bil je delovni član kulturno-prosvetnih organizacij na Goriškem, nekaj časa (do zadnjega občnega zbora) pa je bil predsednik Zveze slovenske katoliške prosvete v Gorici. Nekaj let je poučeval slovenščino, zgodovino in zemljepis na eni slovenskih srednjih šol v Gorici, nato pa se je zaposlil v uradu za decentralizacijo pri goriški občinski upravi, kjer je bil hkrati uradni prevajalec. Politično je pripadal Slovenski skupnosti in bil do smrti namestnik pokrajinskega tajnika za Goriško.

Teden za tednom je Emil redno, povečini osebno prinašal svoje prispevke za naš list. Njegove sestavke so odlikovali skrb za lep, vsem razumljiv slovenski jezik, odlično poznanje vprašanj, ki jih je obravnaval, čut za aktualnost in za to, kar najbolj zanima bralca. Za njegove prispevke je bila dalje značilna umirjenost, ki je tudi drugače bila ena temeljnih in glavnih potez pokojnikovega značaja. Bil je človek širokih obzorij, prijeten sobesednik, vedno pripravljen, da nekaj naredi za svojega bližnjega, predvsem za svoje slovenske rojake.

Pri Novem listu ga bomo hudo pogrešali, saj se z njegovo smrtjo odpira vrzel, ki jo bo težko odpraviti. Emila bomo ohranili v trajnem spominu, na njegov plemenit značaj nas bodo spominjale predvsem strani našega tednika, za katere je tako marljivo in pozorno skrbel.

Hudo prizadeti vdovi, gospe Ani, mali Martini in vsem sorodnikom izrekamo globoko občuteno sožalje.

Mnogo prezgodaj, v najboljših moških letih, ko je bil še poln delovnih načrtov, se je po kratki, neozdravljivi bolezni za vedno poslovil od tega sveta

Emil Valentinčič

Svojega dolgoletnega marljivega, vestnega in pozornega dopisnika z Goriškega homo ohranili v najlepšem spominu.

Uredništvo in uprava Novega lista

Trst, Gorica, 17. januarja 1985

9. božičnica na Mirenskem gradu

Na Mirenskem Gradu je v nedeljo, 13. januarja, potekala že tradicionalna 9. božičnica Goriškega pastoralnega področja, ki zajema ozemlje novogoriške in dornberške dekanije. Ta versko-kulturna manifestacija je nekako dobila svojo ustaljeno obliko: vedno se prične z mašo, med katero vsi skupno pojejo zelo znane ljudske ali

GOSTOVANJE V KD V TRSTU — »VAJE V SLOGU«

Izven abonmaja smo si lahko v petek, 11. januarja, oziroma v soboto, 12. januarja ogledali v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu komedijo Vaje v slogu francoskega pisatelja Raymonda Queneauja v postavitvi Cankarjevega doma iz Ljubljane in Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja. Vaje v slogu se igra o zabavnih situacijah, ki jih doživljajo štirje igralci na gledališki avdiciji. Režiser predstave je Jurij Souček, ki ga sicer bolje poznamo kot igralca, saj nastopa prav v tej sezoni v Slovenskem stalnem gledališču in sicer v Paracelsu Ivanke Hergold, kot bolni kanonik Lichtenfels.

Jurij Souček pa je v Vajah v slogu tudi eden od štirih igralcev, medtem ko so drugi trije Anica Kumer, Iztok Valič in Polona Vetrh. Zahtevno prevajalsko delo je opravil Aleš Berger, dramatik Aleksander Zorn, sceno in kostume Melita Vouk, medtem ko je predstavo glasbeno opremil Aleš Kersnik.

PREMIKI V GORIŠKI CERKVI: NAPREDEK ALI NAZADOVANJE

● nadaljevanje s 5. strani

v tem letu sprave privedi do pozitivnega sodelovanja. Nadškof želi, da ga imenujemo oče — toda oče mora razumeti svoje vernike in dokazati svojo ljubezen. Nadalje oče govori jezik, ki ga lahko razumejo vsi otroci; iz evangelija bi povzeli primer o pastirju, ki kliče svoje ovce po imenu v njim razumljivem jeziku, drugače se ovce razbeže, ker ne razumejo jezika, ker mislijo, da ni pastir temveč najemnik ali kdo drug.

Leto odrešenja ni prineslo zaželenih sadov, naj prinese Leto sprave svoje bogate sadove, da bomo skupno gradili Kristusovo občestvo ob spoštovanju narodnih identitet in v izpovedi ene in edine vere.

Jože Markuža, župnik

M.

zborovske božične pesmi, nato pa sledi nastop posamičnih zborov. Vendar je treba pripomniti, da je letošnja božičnica potekala nekoliko drugače; domači mirenski cerkveni pevski zbor je svoj nastop vključil že med samo bogoslužje (med darovanjem in obhajilom), in to predvsem zaradi res izrednega števila prijavljenih zborov. Ostali pevski zbori so nastopili po zaključku maše, na koncu pa so združeni pevci pod vodstvom Zdravka Lebana zapeli priljubljeno Riharjevo »Na polnoči grede«. Ob poslušanju tega mogočnega zbora se nam je utrnula misel, da bi bilo dobro v bodoče tak skupen nastop podaljšati še za kakšno pesem, po možnosti noviteto, ki bi potem koristno služila zborom na različnih korih.

Prav je, da v tem poročilu vsaj omenimo vse nastopajoče zборе po vrstnem redu, kakor smo jih slišali. Poleg že omenjenega domačega pevskega zbora so na Mirenskem Gradu nastopili še naslednji: mešani zbor Vogrsko, otroški zbor Šempas, mešani zbor Branik, mešani zbor Bilje, otroški zbor Kapela, mešani in moški zbor Bukovica, mešani zbor Šempeter, mladinski mešani zbor Vrtojba, mešani zbor župnije Kristusa Odrešenika Nova Gorica, mešani zbor Brje, mešani zbor Kapela (Nova Gorica), mešani zbor Vrtojba, moški zbor Fantje izpod Grmade iz Devina.

Nimamo namena, da bi v tem poročilu razčlenjevali kvaliteto vsakega posameznega zbora, ampak naj najprej poudarimo, da je gotovo dosežek, da se nek pevski zbor sploh pojavi na teki prireditvi širšega značaja. Kdor pozna razmere, v katerih delujejo posamezni zbori, ta ve, da pač v vseh primerih ni vedno na razpolago visoko strokovno usposobljen človek za pevovodsko delo, zlasti v manjših krajih pa je včasih težko pridobiti zadostno število dobrih glasov. Za letošnjo božičnico je še značilno, da so spet nastopili kar trije mladinski sestavi, pa tudi v drugih zborih je opaziti precejšnje število mladih. Vzpodbudno je nadalje, da se že krepko uveljavlja mlajši rod organistov in pevovodij, tudi takih, ki izhajajo iz orgiarske šole v Ljubljani.

Vse poslušalce in nastopajoče na letošnji božičnici je v imenu Goriškega pastoralnega področja pozdravil mirenski župnik Mirko Zakelj, ob koncu maše pa je o pomenu te prireditve spregovoril še superior tamkajšnjega samostana lazaristov Stanko Lipovšek.

SVETOVALEC ŠTOKA O ODNOSU POŠTNE UPRAVE DO SLOVENŠČINE

V teh dneh je slovensko javnost prese-netila vest, da je ravnatelj tržaške poštne uprave prepovedal sprejem in raznašanje pošiljk z naslovi v tujem jeziku. Stvar zgle-da prav neverjetna, četudi je okrožnica že nekaj dni veljavna.

S tem v zvezi je deželni poslanec Slovenske skupnosti Štoka vložil interpelacijo v deželi, v kateri sprašuje predsednika deželnega odbora, če ustreza resnici zgoraj navedena vest.

V nadaljevanju Štoka sprašuje, kakšne ukrepe namerava sprejeti deželni odbor, da ravnatelj poštne službe dr. Carbone prekliče odredbo, ki je v nasprotju z duhom republiške ustave in osimskih sporazumov. Štoka v interpelaciji opozarja, da slovenščina nikakor ne more in ne sme biti tuj jezik, ker je to jezik slovenske manjšine, ki živi v deželi.

Ravnatelj tržaške poštne uprave Carbone se opravičuje, da okrožnica, s katero je prepovedal sprejemanje dopisov v tujem jeziku, nima namena prizadeti Slovencev. Edini namen, ki naj bi ga vodil pri tej odredbi, naj bi bil izboljšati poštarstvo službo, da bi hitreje in uspešneje delovala.

Neupravičenost podobnih izgovorov je očitna. Upati je, da bo poštna uprava takoj preklcala to odredbo, saj gre za očitno kršenje narodnih pravic.

Zloglasno okrožnico poštne uprave je ostro obsodila tudi SKGZ.

—□—

NAJBOLJŠI PRIMORSKI ŠPORTNIKI V KULTURNEM DOMU

■ nadaljevanje s 3. strani

Med prireditvijo je občinstvo lahko prisluhnilo narodnozabavni glasbi ansambla Taims in petju kantavtorja Andreja Sifererja. Igralec SSG Vladimir Jurc je zabaval občinstvo s kratkim zabavnim prizorčkom.

Ob koncu prireditve je bil v Kulturnem domu še drugi pomembni kulturni dogodek, ki potrjuje, po besedah Oda Kalana, povezanost športne dejavnosti s kulturnim ustvarjanjem. Slovenski javnosti so namreč predstavili knjigo časnikarja Saša Rudolfa »Olimpijski ogenj in dim«.

Obsežni in zanimivi knjižni prvenec Saše Rudolfa je izšel v letošnji redni zbirki Jadranskega koledarja. V Rudolfovi knjigi dobimo natančno, prodorno in zanimivo obdelano analizo zadnjih štirih letnih in dveh zimskih olimpiad. Tako lahko podoživljamo z Rudolfom športne in družbene dogodke v središčih olimpijskih iger: München, Innsbruck, Montreal, Moskva, Sarajevo, Los Angeles.

Livij Valenčič je prebral sestavek, ki ga je ob izidu knjige napisal ljubljanski športni časnikar Stane Umek. Ta je naglasil, da v Rudolfovem delu odkrivamo gradivo, ki danes razkriva številne podrobnosti omenjenih mednarodnih prireditev. Med drugim je tudi zapisal, da ima Saša Rudolf, »kot radijski reporter neverjetno ostro oko, ki veliko opazi in še hitreje reagira. Z izbrušeno besedo in pripovednim darom odkriva skrivnostni dežel, ki jih je obiskal, slika srečanja z domačini in tujci; opazuje in razmišlja; neusmiljeno kritizira, se pa zna tudi opravičiti in pohvaliti.«

Gledališki igralec Vladimir Jurc je prebral odlomek iz knjige, urednik knjižnih izdaj pri ZTT Marko Kravos pa je na kratko spregovoril o tem pomembnem delu.

Predstavitev knjige Saše Rudolfa »Olimpijski ogenj in dim«

V časnikarskem krožku v Trstu je bilo v četrtek, 10. t. m., pravo praznično vzdušje, kot je lahko le ob krstu otroka. Tokrat pa je šlo za drugačno dete, za knjižni prvenec časnikarja Saše Rudolfa, ki je pod naslovom »Olimpijski ogenj in dim« zbral vrsto vtisov, mnenj in osebnih komentarjev o velikih športnih dogodkih na olimpiadah zadnjih dvanajstih let in obenem številnih družbenih, političnih, zemljepisnih, gospodarskih in kulturnih zanimivosti, ki jih je kot pozoren časnikar zabeležil med svojim časnikarskim delom.

Knjigo, ki je izšla v letošnji zbirki Jadranskega koledarja, so predstavili pred še kar številnim narodnostno mešanim občinstvom. Uvodne besede je spregovoril predsednik Deželnega združenja športnih časnikarjev Augusto Re Da-

vid, ki je poudaril, da pomeni nova knjiga veliko kulturno in športno pridobitev. O delu in njegovem pomenu je nato spregovoril predsednik ZSSDI Odo Kalan, zelo pohvalno se je o delu izrazil tudi urednik knjižnih izdaj pri ZTT-ju.

Rudolfovo knjigo »Olimpijski ogenj in dim« je italijanski javnosti predstavil znani športni kronist koprške televizije Sergij Tavčar.

Ob zaključku predstavitve se je prisotnim zahvalil sam avtor, ki je med drugim izrazil željo, da bi to delo bilo pripomoček k zblizevanju med tu živečima narodoma.

Med prisotnimi časnikarji, ki so sledili predstavitvi knjige, je ta knjižni prvenec našega sodelavca Saše Rudolfa vzbudil veliko pozornost. Mnogi so izrazili željo, da bi delo doživelo prevod v italijanščino.

Sodobno kmetijstvo

Odbira in reja plemenskih merjascev

Edini namen reje plemenskih merjascev je raba za oplojevanje mladice in starih svinj. Pri naravnem pripustu zadostuje en merjasec za 20 do 30 svinj, pri osemenjevanju pa za 200 do 300 svinj. Merjasec prenese polovico svojih lastnosti na naslednjo generacijo. Ker redimo precej manj merjascev kot svinj, je izredno pomembno, da so prave pasme ter dobrih lastnosti. Pasma naj bo sodobna; mesnata pasma prašičev, ki je plodna, hitro raste in dobro izkorišča krmo. Tovrstne pasme prašičev so občutljivejše in manj odporne, zato zahtevajo dobre rejske razmere in ustrezno krmo. Zato pa nikar ne gojimo manj zahtevne pasme, saj na področju Slovenije izbiramo lahko med petimi pasmami: švedsko laudreis, misško laudrejs, largo white, pietrain in duroc. Za splošno uporabo sta predvsem primerni prvi dve pasmi, zadnji dve pa samo za načrtna križanja.

Ko se odločamo za pasmo, je treba predoditi zunanjo obliko. Pri tej odbiri nista pomembna dolžina rilca ali lega ter velikost ušes, saj te značilnosti nimajo povezave s proizvodnjo merjasca, pomembna je dolžina telesa, širina hrbta in pravilna statična gradnja telesa.

Prašiči sodobnih pasem morajo biti dolgi in široki. Pomembno je, da imajo dobre in zdrave noge ter da so brez napak, kot so slepi seski, nepravilnost spolovil in dedne napake.

Zivali se med seboj razlikujejo tudi po kakovosti, to je po tanki slanini ali zamaščenosti, po porabi krme za kilogram prirasta in hitri rasti. Te lastnosti merijo pri plemenskih merjascih tako, da jih testirajo na testnih postajah z enako vhlavitvijo in z enako krmo. Za pleme odberemo take, ki porabijo za prirast malo krme, ki imajo tanko slanino in ki hitro rastejo. Po odbiri presodimo merjascem se sposobnost skakanja, sposobnost in uspešnost oplojevanja, ter velikost gnezda, ki jih je zaplodil. Če vemo za te podatke, lahko pravočasno preprečimo škodo, ki bi nastala pri uporabi merjascev s slabimi oplojevalnimi lastnostmi oziroma maloštevilnimi gnezdi. Med potomci merjasca se lahko pojavijo tudi dedne napake in merjasce, prenašalce napak je treba izločiti.

Najbolje je, če merjasca vhlavimo v bližini bukajočih svinj. Boks merjasca mora imeti okoli 8 kvadratnih metrov površine in v tem boksu naj se svinje tudi pripušča.

Pregrade morajo biti 130 do 150 cm visoke, tla hrapava in dobro izolirana, vrata vsaj meter široka z dobrim in zanesljivim zapiranjem. Merjascu naštiljajmo obilo slame; temperatura hlevskega zraka je med 12 in 18 stopinj C., relativna vlažnost zraka pa med 40 in 70 odstotki, v hlevu pa ne sme biti prepiha a skrbeti moramo za redno prezračevanje. Izpust za merjasca mora biti suh, senčen z utrjenim tlom. Pomembna je prehrana merjasca, ne sme

biti ne presuh, ne predebel. Hranimo ga lahko z vsemi vrstami krme, najbolje pa je, če dobi dnevno 3 kg popolne krmne mešanice.

Če krmimo osnovno krmo, redno dodajamo beljakovinsko rudninski dodatek. Za razmnoževanje ne smemo uporabljati premladih merjascev, ki še nimajo polne plodnosti in jih moramo izkoriščati v enakomernih časovnih presledkih. Prezgodnja ali premočna raba ima za posledico majhna gnezda, pregonitve in merjasci lahko postanejo celo jalovi.

Pri splošni reji je pogosto sezonsko pripuščanje, kar ima za posledico čezmerno izkoriščanje merjascev. Bolje med prepusti narediti nekajurne presledke in jih takrat bolj krmimo. Pomembni sta še dve stvari, izogibajmo se parjenju v sorodstvu in merjasce redno zamenjavajmo ali spreminjajmo pasmo.

Z. T.

Devinsko-nabrežinski občinski...

■ nadaljevanje s 4. strani

dejstvo, da je raba materinega jezika osnovna pravica vsakega človeka. V devinsko-nabrežinski občini pa so bili Slovenci, kot je dokazal z zgodovinskimi citati, podvrženi sistematičnemu raznarodovanju že pod Avstro-Ogrsko. Pri vsem tem se torej odpira vprašanje o sožitju med Italijani in Slovenci v občini. Dosedanja povojna praksa v občini je glede uporabe jezika v javnih govorih župana zaupala uvidevnosti samega župana. Nihče se do danes ni uradno protivil tej praksi, ki ustreza krajevni stvarnosti. Zato je Brezigar obsodil znano pismo socialistične stranke. Od dosedanjih načel omikanega sožitja ne smemo na noben način odstopiti, je ugotavljal Brezigar. SSK je pristopila k tej večini, ker je prepričana, da v sedanjem političnem trenutku sedanja rešitev ustreza občinskim potrebam.

To misel je Brezigar še veliko jasneje obrazložil na koncu seje, po odobritvi resolucije, ko je med drugim rekel, ob izraženem zadovoljstvu, da se je vprašanje pozitivno rešilo, da podobno, kot je bila SSK pred 20 leti proti političnemu frontizmu v občini in se je takrat odločila za sodelovanje, tako se bo tudi danes borila proti drugemu frontizmu, ker bi ta škodil ne samo slovenskemu delu prebivalstva, ampak interesom celotne občine.

V razpravo so posegli še drugi odborniki. Marino Vocci, neodvisen na listi KPI, je bil mnenja, da se mora občina boriti proti ustanavljanju »indijanskih lovišč«, ki bi ločevala italijansko in slovensko prebivalstvo, odbornik Depangher pa je v svojem posegu poudaril, da je vprašanje zaščite Slovencev problem demokracije in torej tudi problem Italijanov, ker bi asimilacija Slovencev pomenila kulturno ubožanje področja. Misel je razvil v željo, da bi se tudi v italijanskih šolah postopoma približali slovenski kulturi in jeziku.

V razpravo so posegli tudi predstavniki opozicije, ki so izražali svoja negativna stališča do resolucije, ki jo je na koncu večina potrdila. Nekateri so sicer pripominjali, da nimajo nič proti rabi slovenščine, da pa bi vseeno italijanščina morala biti na prvem mestu, drugi pa so bili sploh proti načelu kot takem.

Kljub občutljivosti vprašanja in polemčnosti je razprava potekala v konstruktivnem ozračju. Z odobritvijo resolucije pa so se ugledili spori v večinski koaliciji. Kot je prav na koncu pripomnil odbornik Colja, je po »grmenju posijalo sonce, za katero upa, da bo sijalo tudi po upravnih volitvah«. Med sejo je bilo namreč velikokrat slišati pripombe, da stranke s to debato in polemiko začenjajo svojo predvolilno dejavnost in propagando.

»LOVSKI PES«

N. B.

I.

Zgodovinarji zatrjujejo, da je pes prva žival, ki jo je človek udomačil. Če psa opazujemo in ga primerjamo z drugimi živalmi, moramo priznati, da je med njimi najbistrejši.

Ze od svoje udomačitve pomaga pes človeku, bodisi kot čuvaj ali kot pomočnik pri lovu. Kot čuvaj varuje pes svojega gospodarja ali njegovo živino na paši; kot lovčev pomočnik poišče divjad in mu jo prižene ali ga na kak drug način opozori

nanjo, da jo lovec lažje upleni. Po tem že od nekdanj delimo pse v dve veliki skupini:

- v nelovske
- in lovske.

Nabava psa

Lovec si izbere takega psa, ki je primeren in potreben za lovišče, v katerem lovi.

Kdor lovi v ravnini, kjer prevladuje mala divjad, si nabavi ptičarja; če je lovišče močno zaraslo ali gričevnato, si bo

za pomočnika pri lovu izbral šarivca ali teriera; v lovišču z visoko divjadjo mora biti vsaj en pes, ki je izvežban za krvno sled. V hribovitih in goratih krajih, poraslih z gozdovi, prirejajo lovci z gonici pogone na zajca in lisico, ker ju s človeškimi čutili, posebno še zajca, ni mogoče najti in spraviti na noge.

Vzgoja

Vsak pes prinese na svet od staršev podedovane lastnosti. V predšolski dobi skušamo te lastnosti izrabiti in doraščajočega psa pripraviti za šolanje z igranjem.

Lovskemu psu poizkušamo pokazati sledove tiste divjadi, s katero bo imel opravka. Vsi lovski psi morajo poznati sled zaj-

Doberdobsko jezero

0000 M. G. 00000000000000000000 2 0000

Ob robu, kjer postaja zemlja globlja, raste tudi poletni veliki zvonček (*Leocojum aestivum*). Ta skupina rastlin tvori sklenjen, vendar ne povsod enako širok obroč okoli jezera. Ob gornjih izvirihi je pas razmeroma ozek, v smeri proti ponikvam pa se naglo širi. To se vidi predvsem na zahodnem bregu.

Togi šaš, ki mu domačini pravimo »peljud«, so do nedavnega kosili za nastilj; v večjih količinah pa so ga prodajali tudi tovarnam v Furlanijo, kjer so ga uporabljali kot gradivo za pletene stole.

Najobsežnejši del zamočvirjenega jezera pokriva trstičevje, ki se pojavlja predvsem v osrednjem delu jezera in pomeni njegovo najvažnejšo rastlinsko sestavo. V njem prevladuje navadni trs in jezerski biček. Slednji je bolj prilagodljiv daljšim poplavam in porašča osrednji del jezera. Zunanje obrobje pa porašča navadni trs.

Jezerski breg porašča neenakomerno širok gozdnat pas, katerega sestavine so predvsem črni topol, bela, pepelnato siva in rdeča rešeljka (vrba).

Kot neenakomeren, vendar zaključen krog obdaja jezero še pas grmičevja. Sestavlja ga gosto, skoraj neprehodno grmičevje, katerega glavni predstavniki so: rešeljka, črni trn, enovratni beli trn, šipek in robida.

* * *

V preteklosti so bili Doberdobci precej vezani na svoje jezero, nekateri zaradi dobička, ki ga je prinašal ribolov. Družina Belotovih iz Doberdoba je imela v zaku pu jezero več kot 15 let. Ribišstvo (kot družinska tradicija) je predstavljalo za družino dodaten vir zaslužka.

Informator se je ribarjenja naučil od očeta in še s stricem je lovil. Prodaje rib ni obnovil, s tem pa je prenehala tudi ribiška dejavnost v Doberdobu.

Vrste rib

- BIZAT ali VIGUR = jegulja (*anguilla*)
- KLIN ali BRUŠOLA = klen (*cavedano*)

- KARPA = krap (*carpa*)
- TINKA = linj (*tinca*)
- BARBO = mrena (*barbo*)
- LUŠ = ščuka (*luccio*)

Čas ribolova

Vse vrste rib so lovili skozi vse leto. Ni bilo nobenih prepovedi. Za ribolov niso imeli določenih dni. Največ so lovili ob četrtrkih in petkih, ker so ta dan prodali več rib.

Načini ribolova

Da je bil ribolov v jezeru sploh mogoč, je bilo potrebno vzdrževanje jezera. Ribiči so imeli jezero razdeljeno na parcele, ker so domnevali, da se na določenih mestih nahajajo posamezne vrste rib. Jezero je poraščeno s trsjem, ostro travo, s peljudom in raznimi algami. To jezersko rastlinstvo so dvakrat letno kosili, tako da so si omogočili prevoz s čolnom. Za košnjo so navadno koso usposobili tako, da so na ročaj pritrtili še dodaten roč in jo na ta način podaljšali. Pri košnji sta bila potrebna vedno dva: prvi je veslal, drugi pa je stal na repu čolna in kosil. Kosili so navadno 2 m pod gladino. Na ta način so nastajali dolgi kanali in odprta je bila pot za postavljanje mrež, saj so takrat lovili z mrežami.

Zaključujem pa z željo velike večine prebivalcev občine Doberdob, ki je ta, da bi jezero ohranilo svoje naravoslovne posebnosti in da bi še dalje bilo privlačen cilj mnogih izletov skozi vse leto.

Konec

KONEC BOŽIČNEGA ČASA

Na praznik Jezusovega krsta (nedelja, 13. t.m.), s katerim se po cerkvenem kalendarju končuje božični čas, je papež Janez Pavel II. med dveurnim obredom v Sikstinski kapeli podelil zakrament svetega krsta 31 otrokom. 21 jih je iz Rima, nekateri pa so iz drugih italijanskih krajev ali pa iz tujine. Med krščenci je tudi poljski otrok, čigar starši so begunci iz Varšave in čakajo na izselitev v Avstralijo.

Papež je med pridigo poudaril, kako pomeni rojstvo začetek zemskega življenja, krst pa odpira človekovemu življenju darove božje milosti, ki trajajo v zemskem in večnem življenju. Posebno je poudaril nezamenljivo vlogo zdravega družinskega okolja, saj je družina prva šola za moralno in versko vzgojo in za predajanje največjih vrednot. Po obredu se je papež še dolgo zadržal s starši in svojci novih članov katoliške Cerkve.

Ob molitvi Angelovega češčenja se je papež Janez Pavel II. spomnil vseh, ki trpijo zaradi letošnje izredno hude zime.

—o—

RAZPIS LIKOVNEGA NATECAJA

■ nadaljevanje s 4. strani

Strokovna komisija, ki jo bodo sestavljali Klavdij Klarič, Atilij Kralj, Nadja Kriščak in Naško Križnar bo izdelke pregledala in bo 18. februarja zvečer razglasila zmagovalce ter jih nagradila. (Kraj in uro bomo javili naknadno.) Za vsako kategorijo so predvidene tri nagrade. Ob tej priložnosti bodo najboljši (tudi nenagrajeni) izdelki razstavljeni in bo ob skupnem pustovanju tekmovanje za poslikavo obraza. Po zaključku razstave izdelke vrnemo.

Podrobnejše informacije lahko dobite v uradu ZSKD v Trstu.

Kitajska si bo nabavila ameriško orožje?

Združene države bodo v bližnji prihodnosti dobavile Kitajski velike količine vojaškega materiala, predvsem na področju vojne mornarice. Tako piše Washington Post, ki navaja vire neposredno iz krogov Bele hiše. Kitajci nameravajo nabaviti zlasti najmodernejše torpede, naprave Sonar za globinsko prisluškovanje, pogonske mo-

torje za ladje in pa naprave za obrambo pred raketami, izstreljenimi z morja. V Pekingu niso podpisali še nobenega sporazuma o teh nabavah, zdi se pa, da bo vrednost naročil znašala več sto milijonov dolarjev. Washingtonski dnevnik ve tudi povedati, da bodo ameriške vojne ladje aprila opravile obisk v Šangaju.

ca; ptičarji in šarivci morajo spoznati sledove pernate divjadi; jamarji morajo poznati sled roparic; gonilci sled lisice.

Lovskega psa začnemo vaditi za lov na zajca takole: ko je vodnik s psom v lovišču in opazi zajca, si dobro zapomni, kje se je pasel. Vodnik počaka, da zajec izgine, čez čas pa gre z navezanim psom do mesta, kjer se je zajec pasel. Tukaj psu pokaže sled in mu ukaže »išči«. Vodnika mora potem po sledu voditi pes, ne pa narobe.

Mladi pes mora spoznati duh divjadi in razločevati vonj posameznih vrst divjadi. Pes mora take vaje velikokrat ponavljati in to na raznih krajih, ob različnem vremenu, zlasti pa ob različnem vetru.

Mladega psa pravočasno navadimo na strel. To storimo v primerni razdalji od psa in od začetka z malokalibrsko puško. V splošnem se pes strela ne boji. Vsak lo-

vec ve, da na strel priteče, ker mu je prirojeno iskanje plena.

Solanje

Psa šolamo zato, da ga pripravimo za delo, ki mu ga je dala narava; pri tem izrabimo njegove prirojene sposobnosti in ga v njih utrjujemo, prizadevamo pa si tudi, da povečamo njegovo uporabnost s priučeni spretnostmi.

Posebno važna, za glasno goneče pse verjetno najvažnejša v poslušnosti, je vaja »sem«. Pri tej vaji ukaže vodnik z glasnim pozivom »sem« psu, naj pride k njemu, ali žažvižga z usti ali s piščalko, da pride k njemu in pred njim mirno obsedi.

Pri vaji »poleg« učimo psa vodljivosti, to se pravi, naučimo ga, da prosto spremlja svojega gospodarja po lovišču ali po poteh; iti pa mora praviloma ob vodnikovi levi strani, le v gozdu in ob drevju naj gre za njim.

Z vajo »dol« zahtevamo od psa, da na slišni poziv takoj pade na tla, naj bo to v bližini vodnika ali daieč od njega. Pes mora obležati in ostati v položaju, kakor je bil naučen. »Dol« zahtevamo samo od tistih lovskih psov, s katerimi lovimo na polju ali z njimi grmarimo.

Psa vadimo vedno samega, nikoli ne v dvoje ali v družbi z drugimi psi; namen vadbe je, da ga navajamo k samostojnemu delu.

Vodnik vodi psa stalno vsak dan, vendar ne predolgo, da se ne naveliča. Vsako vajo ponavljamo toliko časa, da se jo je pes popolnoma naučil in šele ko je trden v vaji, smemo začeti z drugim delom.

V lovišče gremo šele tedaj, ko je pes v raznih vajah popolnoma trden in jih dela brezhibno prosto.

(Dalje)